

DIRVA

Nr. 40

Balandis-April 4, 1962

Cleveland, Ohio

PIETŲ AMERIKOJE VIETOJ PAŽANGOS - SUIRUTĖ

US News and World Report, analizuodamas esamą ekonominę ir politinę padėtį Pietų Amerikoje, randa, kad metai po Prezidento Kennedžio "alliance for progress" programos, Pietų Amerika slenka daugiau suirutės, nei pažangos linkme.

Sunku jau berasti valstybę Pietų Amerikoje, kuri jaustųsi ant tvirtesnių ekonominių ar politinių kelių.

Ar su JAV parama ar be jos, vidiniai konfliktai, išrausdami vis daugiau šimtmečių užmigdytas jėgas, plečiasi į visas puses. Neatsižvelgiant visų pažadų, JAV prestižas smarkiai smunka.

Vietiniai politiniai vadai nusiskundžia, kad amerikona vis dar neranda būdų kitokiai pagalbai, kaip pinigų švaistymui be plano. Tuo tarpu, kai JAV vyriausybė, norėdama išlaikyti savo užsimotų planų prestižą, meta vis daugiau pinigų, privatus kapitalas traukiamas atgal jau bilijonais dolerių.

Tokiai padėčiai besitęsiant, atsiranda galimybės iškilti naujiems politiniams vadams, per kulkas ar per balsavimo korteles, kurių akys krypta Sov. Sąjungos, ne JAV link, neatsižvelgiant, kad ir jiems aiš-

ku, jog Kubos padėtis veda prie dar didesnio chaoso. Gal jiems to tik ir reikia.

Išvadoje, JAV pagalbos programos metinėse Pietų Amerika atsidurė didesnės suirutės angoje, nei galima buvo laukti prieš metus. Padėtis žinovai įspėja, kad situacija blogės greičiau, nei kas suspės ją išgelbėti. Atrodo, kad leidus taip lengvai įsibėgėti Kubai komunistiniu keliu padarytai žalai ir įtakai Pietų Amerikoje atitaisyti niekas jau neberanda priemonių.

Maskvos - Peipingo ašies lužimo galima tikėtis ateinančių savaitių bėgyje. Taip bent įsitikinę anglų tos padėties stebėtojai. Jų nuomonė remiasi žiniomis iš Peipingo, kuriomis ten rimtai ruošiamasi puolimams prieš Chruščiovo "taikos koegzistencijos" politiką. Tauta ruošiamas paminėti įprastus kompli-

mentus apie "didįjį brolių" ir stebėti bei girdėti, kaip Chruščiovas savo politika išdavęs komunistų revoliucijos idėjas.

Aukšti partijos pareigūnai patylomis jau ruošia ir studentiją artėjančiam lužui.

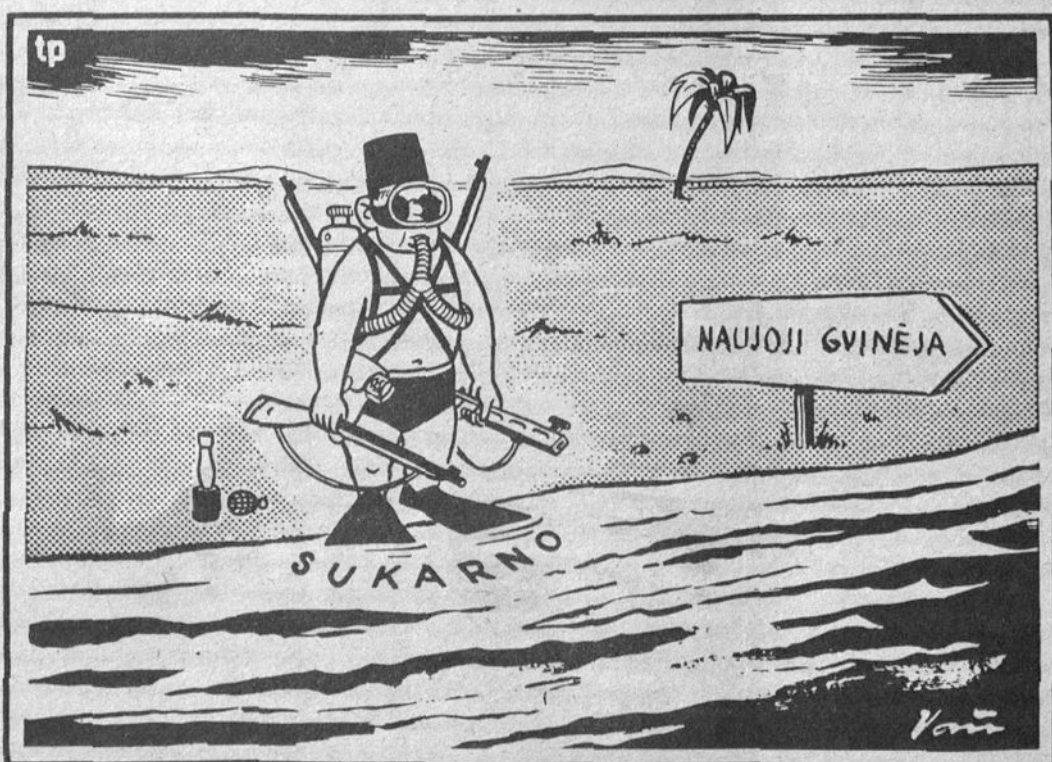
VILTIES DRAUGIJOS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Vilties draugijos valdyba praneša, kad Jonas Čiuberkis pakviestas Dirvos vyriausio redaktorium ir Vilties draugijos reikalų vedėju nuo 1962 m. kovo 31 d.

Naujam Dirvos vyr. redaktoriui ir Vilties draugijos reikalų vedėjui šiose atsakingose pareigose Vilties Draugijos Valdyba linki geriausios sėkmės.

Praeitą šeštadienį Clevelande įvykusiame Studentų Santaros literatūros vakare skaitę paskaitas dr. H. Nagys ir dr. E. Šilbajoris, su Clevelando skyriaus valdyba. Iš kairės dr. H. Nagys, dr. R. Šilbajoris, D. Bartuškaitė ir Santaros Clevelando pirm. dr. A. Matulionis, V. Plodžinsko nuotrauka.

- Kad tik man nepritrūktų kvapo iki ten...

JONAS ČIUBERKIS, naujasis Dirvos vyriausias redaktorius ir Vilties Draugijos reikalų vedėjas, pradėjęs eiti šias pareigas š. m. kovo 31 d.

J. Čiuberkis, 48 metų amž., studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, patyrimą administraciniame darbe įsigijo būdamas Vidaus Reikalų Ministerijos kanceliarijos viršininku. Vokiečių okupacijos metu buvo Vilniaus miesto sekretoriumi, kol 1943 m. vokiečiai jį suėmė ir uždarė į Stutthof koncentracijos stovyklą, iš kur buvo išleistas tik karui pasibaigus.

J. Čiuberkis nesvetimas ir spaudos darbas. Lietuvoj aktyviai reikšėsi spaudoje ir 1939-40 m. su Br. Tiškum redagavo žurnalą Akademiką. Tremtyje bendradarbiavo Mūsų Kelyje ir Mintyje J. Meškuičio ir J. Pamūšio slapyvardėmis. J. Čiuberkis nuo 1932 m. priklauso Korp! Neo-Lithuania, Vokietijoje buvo Lietuvių Tautinio Sąjūdžio reikalų vedėjas, šiuo metu priklauso Lietuvių Tautinei Sąjungai ir praeitame suvažiavime buvo išrinktas į Vilties Draugijos valdybą.

DE GAULLE SIEKS SUVIENYTI EUROPA

Dabar, kai de Gaulle atsipalaiduoja nuo ilgus metus Prancūzija slėgusios Alžiro naštos, Washingtonui atsiranda nauji rūpesčiai, nes manoma, kad jis imsis už Europos organizavimo.

Jau 1958 metais, vos paėmęs valdžią į rankas, de Gaulle įteikė Washingtonui ir Londonui memorandumą, siūlydamas perorganizuoti Atlanto sąjungą. Viena iš svarbiausių idėjų buvo ta, kad Prancūzijai ir kitiems Europos kraštams esą nepriimtina, jog Amerika viena galinti nuspręsti karą ar taiką. Jam nepatiko, kad atominiai ginklai yra amerikiečių kontrolėje ir jų panaudojimą turi teisę nuspręsti tik Amerikos prez-

dentas.

Pasak de Gaulle sprendime balsą privalo turėti ir Europos kraštai. Tad jis siūlė sudaryti iš trijų kraštų (Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos) direktoriją. Ilgą laiką tam kliudė Mac Mahon įstatymas, kuris neleidžia Amerikai dalintis atominėmis informacijomis net su sąjungininkais, bet dabar, kada tos paslaptys žinomos priešui ir atominė bomba jau gali pasigaminti Prancūzija, nustojo reikšmės.

Šiandien Washingtonas vyrauja dvi nuomonės.

Viena, kuri tęsia Foster Dulles liniją, dr. Robert Bowie asmenyje sako, kad de Gaulle ilgai neišsilaikys ir nereikia lošti jo korta. Jie sako, kad didžioji prancūzų dalis neremia de Gaulle nacionalistinės politikos ir Prancūzija nepajėgsianti finansuoti savo atominę ginklų gamybą.

Kita grupė, kuriai atstovauja gynybos sekretorius McNamara ir Pentagonas, sako, kad reiktų patenkinti prancūzų reikalavimus ir atominį paslaptį pasidalinimas su sąjungininkais turėtų būti peržiūrėtas.

De Gaulle dabar, sakoma, sieks atstatyti senąją Europą, kad būtų atspara totalitarizmui. Pildamas sovietinį imperializmą, jis noris duoti suprasti satelitams, kad jų balsas girdimas Vakaruose ir niekas neketina jų palikti Sovietų Sąjungai. Darydamas spaudimą į sovietus, jis tikisi išgauti jiems liberališkesnę režimą,

kad būtų atleisti liaudies respublikų su Sovietija varžtai.

INDONEZIJAI EINA PRIE KARO VEIKSMŲ

Indonezija patvirtino pranešimus, kad pirmieji jos partizanų daliniai išsikėlė trijose vietose Vak. Naujojoje Gvinėjoje.

Krašto Apsaugos Ministerijos pranešimu, Indonezijos laivynas ir oro pajėgos patruliuojančios uostus.

Pirmieji infiltraciniai daliniai išsikėlė Sorongo uoste, šiaurės vakarų dalyje, pietvakariuose ir pietuose. Olandijos pranešimuose patvirtinama vykstančios kovos, pabrėžiant, kad užpuolimas į Sorongo uostą yra atmestas.

Olandų karinės jėgos koncentruojamos į gyvybinius kolonijos taškus ir jei nepavyks kraštų greit suitaikyti ir pasodinti prie derių stalo, kovų įsiliesnėjimo pasekas sunku pramatyti.

JAV PAGALEA LENKIJAI

JAV finansuos 2,000,000 dol. vertės sveikatos tyrimo programą, vykdomą pagal abiejų vyriausybių susitarimą, Lenkijoje. Tai esąs pirmas toks bandymas su valstybe anapus uždangos.

Susitarimui atsiekti reikėjo metų laiko.

Pasikeitimas mokslininkais tyrimų srityje sudarys sąlygas abiems pusėms pasinaudoti mokslinių tyrimų daviniais.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

KOLCHOZAI ALŽIRE

Dar Alžiro valstybė neįkurta, o laikinoji nacionalistų vyriausybė Tunise jau visai rimtai svarsto, kokia būsianti naujoji valstybė.

Komitete susirėmusi rusų ir kinų politikos šalininkai.

— Supramoninkime Alžirą, — siūlo pirmieji.

— Ne. Pradžioj padarykime revoliuciją žemės ūkyje. — atkirto antrieji.

Ir jie laimėjo.

Laikinosios Alžiro vyriausybės žemės reformos projektas tikrai revoliucinis.

Pasak jo, žemė priklausys tik tiems, kurie ją dirba.

Alžiro vyriausybė perims savo žinion visus ūkius ir nustatys ribą privačiai nuosavybei.

Visi didieji ūkiai, dabar valdomi prancūzų, bus nusavinti.

Bet kad nesukėlus didelės reakcijos, varymas į kolchozus vyks palaipsniui.

Pradžioj bus paliktos mažos nuosavybės, vėliau jos bus jungiamos kooperatyviniais pagrindais, ir galutinai bus įsteigtos Kinijos pavyzdžių komunos.

Žemės reforma, sako komiteto nariai, yra būsimoji Alžiro progreso pagrindas tiek ekonominiame, socialiniame ir politiniame plane.

IŠRADIMAI, AUTOMOBILIAI, FORDAS IR DARBININKAI

Šiandien sunku pasakyti, kuris žmogaus išradimas yra daugiausiai pasitarnavęs žmonijos civilizacijai ir kultūrai pakelti, gyvenimui palengvinti ir sudaryti sąlygas bandyti net kitas planetas pasiekti.

Kaip milžiniškoj mašinoj kiekviena jos dalis yra svarbi, turi savo paskirtį, be kurios pati mašina neveiktų, taip ir kiekvienas išradimas betkurioje srityje, žmogaus padarytas nuo neatmenamų laikų, yra svarbus, nes, kaip technikos evoliucija liudija, pirmą kartą išradimai įgalino žmogų padaryti tolimesnius išradimus, juos patobulinti ir geriau gyvenimui pritaikinti, ir taip žmonija vis greitesniu tempu rieda į naujų išradimų begalybę, apie ką seniau žmogus nei svajoti nedrįso.

Imkime kad ir automobilio techniką. Šių dienų auto technikoje naudojami įvairūs išradimai, pradedant nuo variklio ir baigiant elektronika. Žinant, kad garo variklis buvo išrastas šešiolikame šimtetyje, anglo George Stephenson panaudotas pirmajam lokomotyviui 1814 m. Europoje bandyta jį pritaikyti automobiliui, bet buvo atsisakyta, kaip nuo nepatogaus, per daug vietos užimančio. Reikėjo dar ilgai laukti, kol vokiečių Gottlieb Daimler išrado gazo variklį, kurį jis pirmą kartą pademonstravo Paryžiuje 1886 m. ir prancūzų firma Panhard ir Levassor tuoj sukūrė pirmą automobilį su gazo varikliu priešakinėje dalyje, kokį dabar vairuojame.

Taigi, automobilis yra Amerikos imigrantas. Tik auto technikoje amerikiečiai pasižymėjo kurdami bendroves, investuodami didelius pinigus, ko europiečiai negalėjo padaryti. Dar iki 1903 m. Prancūzija vyravo automobilių pramonėje, bet nuo to laiko iki šiai dienai vyrauja Amerika.

Pirmutiniai fordai

Pirmutinį automobilį Henry Fordas sustatė pats. Tai buvo du cilindrai su oro šaldytuvu, sumontuoti ant dviračio ratų. Olinė juosta suko pirmyn, bet ne atgal. Jis buvo išbandytas 1896. Vežimas riedėjo. Su tokia pradžia Henry Fordas gamino automobilius nuo 1896 iki 1903 m. Detroito automobilių bendrovei, kuri likvidavosi, paskui Fordo automobilių bendrovei, kuri irgi likvidavosi. Toliau jis gamino automobilius savo rizika. Jis prasilaužė kaip lenktynių automobilių didelis gamintojas ypatingai su raudonu 999, kuris pasiekdavo greitį iki 70-90 mylių per valandą.

Ford Motor Company įkurta 1903 m. Dvylika milijonų sumetė pradžiai 28,000 dolerių kapitalo, H. Fordui pasilikus 25%. Apie tą laiką buvo išrastas elektrinis uždegtuvas. Apie tą laiką broliai Wright pirmą kartą pakilo su savo lėktuvu Kitty Hawk, N. C. Tais pačiais metais buvo suorganizuotas Buick. Packard iš Warren, Ohio, persikėlė į Detroitą. Broliai Dodge gamino Fordui variklius (motorus) ir beveik visas dalis. Galutinam sumontavimui fordukai buvo gabunami geležinkelio į Fordo įmonę.

Jau 1905 m. buvo parduota 5000 fordukų apie 900 dolerių kaina. Keturių metų bėgyje bendrovė išmokėjo

310,000 dolerių dividendų. Metinis bendrovės pelnas siekė virš milijono dolerių. H. Fordo alga pakilo nuo 300 iki 3000 dolerių mėnesiui. 1908 m. buvo parduota 11,000 Model-T ir Ford Motor Company buvo pirmutinė automobilių gamintojų sąrašė gamybos ir pelno atžvilgiu.

Darbas ant bėgančios juostos

Pirmutinė bėganti juosta buvo pademonstruota 1913 m. Ji buvo sujungta virve ir sukama šešių darbininkų rankomis. Tuo būdu gamyba buvo pagreitinama dvigubai. 1914 m. įrengta pirmoji moderniškoji bėganti juosta, kuri įgalino sumontuoti automobilių per 93 minutes.

Su įmonės mechanizacija buvo ir žmogus mechanizuojamas. Darbininkai buvo stebinti visą laiką. Juostos greitis buvo didinamas ir darbininkai buvo verčiami dirbti greičiau be sustojimo per keturias valandas. Paskatinimui buvo pažadėti bonai. Vėliau nuo bonų atsisakyta ir įvesta griežtesnė darbininkų priežiūra. Atlyginimas buvo užšaldytas 2.34 dol. dienai. Darbininkai negalėjo išlaikyti: jie tūkstančiais traukėsi iš Fordo įmonių. Bendrovė buvo priversta prie bėgančių juostų pastatyti daugiau darbininkų.

Ford Motor Company 1904 m. turėjo 283,047 dol. pelno, 1907 m. — 1,124,675 dol. 1920 m. jos pelnas siekė 6,000,000 mėnesiui. Per 17 metų, nuo 1919 m., Fordo šeima gaudavo 25,000 dol. dienai dividendų. Tai buvo pirmas milijonierius.

Penki doleriai dienai

Fordo įmonių darbininkai pradėjo organizuotis 1913 m. Eugene Debs skelbė socializmą. Tik ką buvo išrinktas New Deal prezidentas Woodrow Wilson. Michigano vario kasyklų darbininkai susiorganizavo į uniiją. Darbininkai pareikalavo laisvės kalbėti ir aštuonių valandų darbo normos. Sustreikavę Detroit Studebaker darbininkai žygiavo į Packard įmonę. Agitaciniai lapeliai pasiekė ir Fordo įmones, kur policija suiminėjo lapelių platintojus ir uniijos organizatorius. Tuo metu Fordo įmonėse darbininkai dirbo už 25 centus valandai ir buvo atleidžiami, kad naujai pašauktieji dirbtų už 20 centų valandai, be to, darbininkams buvo uždrausta užkandžių pertaupyti metu išeiti iš įmonių.

Toks darbininkų bruzdėjimas paveikė Henry Fordą ir jis ryžosi pagerinti darbininkų socialinę būklę. 1914 m. sausio 5 d. The Detroit News sukėlė sensaciją pasaulyje, paskelbdamas, kad Fordo įmonių darbininkams pripažinta 8 valandų darbo diena ir mokama po 5 dolerius dienai kiekvienam darbininkui (virš 22 metų amžiaus), neišskiriant ir šlavikų. Viso pasaulio darbininkai buvo nustebinti ir svajojo apie panašias darbo sąlygas ir tokį atlyginimą savuose kraštuose.

Sekančią dieną Fordo įmonių darbininkų priėmimo vartai buvo apgulti 10,000 žmonių. Savaitės gale jų skaičius siekė 15,000. Jau iš vakaro rinkosi eilės, žmonės stovinėjo ilgas va-

New Yorko lietuvių bendruomeninkų rezoliucija

L. B. Tarybos Prezidiumo pirmininko Stasio Barzduko į New Yorką atvykimo proga, New Yorko LB Apygardos Valdyba, š. m. kovo mėn. 25 d. sukvietė bendruomeninkų susirinkimą,

landas alkani, persalę, o dienos metu per jų susigrūdimą dirbantieji negalėjo į įmones įeiti, dėl to net policija turėjo įsikišti ir net vandens purkštuvus panaudoti.

Kaip vėliau paaiškėjo, ne visi darbininkai gavo po 5 dolerius dienai už darbą. Dviem metais apie 30% darbininkų (14,000) gavo mažiau kaip 5 dolerius dienai. 1916 m. buvo pasamdyta apie 7,500 naujų darbininkų, kuriems buvo nustatyta 6 mėnesių bandymas. Jiems buvo mokama po 2,72 dol. dienai. Dauguma moterų negavo po 5 dolerius dienai, taip pat nevedę vyrai iki 22 metų amžiaus. Divorsuoti vyrai neturėjo teisės gauti po 5 dolerius ir joks vyras, kuris gyveno "neįtikamai".

Tokiu būdu Fordo administracija kišosi į darbininkų privatinį gyvenimą, įsteigdama Ford Sociology Department. 30 inspektorių vedė sociologinius tyrinėjimus. Tai buvo savos rūšies Gestapo ar GPU. Darbininkams buvo draudžiama leisti pinigų lengvabūdiškai. "Nusikalte" darbininkai buvo baudžiami atlyginimo sumažinimu. Žmonos buvo raginamos liudyti prieš vyrus, vaikai prieš tėvus.

Taip buvo dar neseniai, tik prieš 40 metų Detroito, šiandieninėje pasaulyje motorų sostinėje.

J. Nendrė

kuris įvyko L. Atletų Klubu salėje, Brooklyne.

Susirinkime dalyvavo: ALB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukas, ALB Garbės pirm. prel. Jonas Balkūnas, Dr. Petras Vileišis, ALB Tarybos nariai gyvenę New Yorke, New Jersey ir Connecticut Apygardų pirmininkai, New Yorko Apygardos ir Apylinkių valdybos ir kiti visuomenės veikėjai.

Šiame susirinkime padarė išsamius pranešimus apie audienciją pas JAV prezidentą St. Barzduką, Dr. Petras Vileišis ir prel. Jonas Balkūnas. Iš tų pranešimų paaiškėjo susirinkusiems visos aplinkybės, kuriose vyko audiencijos paruošimas, asmenų į ją parinkimas ir kaltininkai, kurie iššaukė šiai audiencijai visus nesklaidumus.

Susirinkimas po diskusijų ir plačių padėties išsiaiškinimų vienbalsiai priėmė sekančias rezoliucijas:

- Didžiojo New Yorko ir Apylinkių lietuvių bendruomeninkų vardu reiškia didžią pagarbą ir padėką prel. J. Balkūnui ir Dr. P. Vileišiui už jų pastangas išgauti minėtąją audienciją pas JAV prezidentą;

- Reiškia griežtą protestą AL Tarybai, kuri veikė destruktiviai prieš ALB pastangas šiai audiencijai gauti ir joje dalyvauti;

- Didžiojo New Yorko ir apylinkės LB dėl sustingusios AL Tarybos veiklos reikalauja, kad AL Taryba vadovautųsi demokratiškais principais, padarytų reikiamas reformas, įsileistų ir kitus lietuviškus veiksmus bei organizacijas;

- Didžiojo New Yorko ir

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

apylinkės LB reiškia nepasitenkinimą ALB Centro Valdybai ir LB Prezidiumo Tarybai dėl padarytos moralinės skriaudos Dr. Petriui Vileičiui sutinkant su ALT premdimu išjungti jį iš jo pastangomis gautos audiencijos pas JAV prezidentą;

- Susirinkimas prašo ALB Tarybos Prezidiumą rehabilituoti Dr. Petrą Vileišį, kviečiant jį grįžti į pirmąją aktyvų LB darbą;

- Šio susirinkimo dalyviai žinodami, kad ALB yra vienas iš sėkmingiausių vienetų lietuvybei ir jos kultūrai išlaikyti šiame krašte, reiškia jai pasitikėjimą ir linki geresnės sėkmės ateityje.

Kun. Dr. St. Valiūšaitis, Rezoliucijų Komisijos Pirmininkas
Antanas Šetikas, Susirinkimo Pirmininkas

Mr. Common Cents says:

Change Your Savings into Profits!

YOUR SAVINGS START EARNING 4% INTEREST NOW AT ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION... AND INTEREST IS PAID TWICE A YEAR... ON JUNE 30TH AND DECEMBER 31ST... SAVE REGULARLY AT ST. CLAIR SAVINGS FOR A SECURE FUTURE... YOUR SAVINGS GROW PROFITABLY AT 4% INTEREST.

All Savings Deposited through APRIL 16th.. EARN 4% from APRIL 1st!

ST. CLAIR SAVINGS

3 Convenient Locations

813 EAST 185TH STREET
26000 EUCLID AVENUE
6236 ST. CLAIR AVENUE

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLVČIOS

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium
quality always
... popular prices
everywhere!

Stroh's
BEER

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

GERAS PAKLAUSIMAS

Gindamas nuo priekaištų Tarybos sekretorių (oficialiai žinoma: P. Grigaitį) Naujienų apžvalgininkas ("pusiau slapta" žinoma: P. Grigaitis) į priekaištą, kodėl Tarybos įstaigos neišleidusios jokio žymesnio veikalo, taip atsikerta:

— Bet kokį žymesnį veiklą išleido, sakysim, Laisvos Lietuvos Komitetas, kurio nariai... taip ir taip.

Amerikietiška tarant, geras paklausimas. Iš tikrųjų, kodėl?

Apie sumanymą, kad reikia anglų arba ir kitomis kalbomis išleisti tokią "parankinę" knygą, kurioje būtų sudėta visa esminė informacija apie Lietuvą seniau ir dabar, po truputį buvo girdima jau bene nuo 1952 metų. Tik sukaktį aplaistyti vis dar nepatogu, nes tokios knygos kaip nėra, taip nėra...

Nieko neįvyko turbūt todėl, kad netinkamomis priemonėmis kesintasi. Kalbamasis komitetas tiek būtų tinkamas leidėjas, kiek jis turėtų lėšų knygų leidimo reikalams. O to kaip tik nėra, ir tai nepareina nuo komiteto valios.

Tačiau, kad būtų kas išleisti, pirma reikia, kad būtų parašyta. Toks komitetas, turįs neblogai aprūpintas darbo sąlygas, galėtų būti sudėtinis tokio veikalo autorius. Geras paklausimas, kodėl jis informacinio veikalo apie Lietuvą neišleido, bet dar geresnis — kodėl bent neparašė?

Tokiam veikalui parašyti reikia istorijos, geografijos, ūkinių ir kultūrinių sričių žinovų, gerai pažįstančių ne tik kas Lietuvoj buvo, bet ir studijuojančių, kas dabar atsitiko bei tebeatsitinka. Reikia ir redaktorių sugebančių visas tas žinias įvilkti į rašytam informaciniam veikalui prideramą formą. Pagaliau, reikia, kad visa tai būtų parašyta ar išversta reikiamomis kalbomis.

Lietuvos Laisvės Komitetas sudarytas ne tokį uždavinį beturint prieš akis. Gaila, bet jo kūrėjai, panašiai kaip ir kitų Lietuvos laisvės kovai skirtų organų kūrėjai, visų pirma galvojo apie įvairiausią "politinę akciją", bet ne apie "kovos lauko iššalvumą" ir ne apie tos akcijos objekto padėties pažinimą. Tiesa, kartą atsidūrę "mūšio lauke", ir šio komiteto nariai susidūrė su būtinybe atitinkamai apsišviesti, ir jie tai darė, bet "politinės akcijos" organas nevirto ir turbūt nei negalėjo virsti studijų institutu, tokio pobūdžio ir masto studijų, kurių rezultatas būtų pakankama medžiaga išsamiam informacijos veikalui apie Lietuvą "seniau ir dabar". Šis komitetas, kaip ir kito apyvartoję esamieji mūsų veiklos organai, sudarytas ne iš tam tikrų sričių žinovų-specialistų, o iš tų ar kitų politinio pobūdžio grupių bei grupelių atstovų, jei ir ne formaliai deleguotų, tai bent pasirinktų. Ne "ką jis žino ir ką gali", o kokiai visuomenės grupei priklauso — lėmė to kito asmens į komitetą pakvietimą. Tiesa, visi jie žmonės ir su mokslu, ir su patyrimu, tačiau tų mokslų ar patyrimų sritys liko atsitiktinės reikšmės; kas buvęs diplomatas, kas buvęs parlamentaras, kas buvęs administratorius, kas studijavęs teisės ar ekonomikos kuria nors sritį, žodžiu, iš kokios pusės bežiūrėsi, tai nėra kolektyvas vispusiškam veikalui apie Lietuvą rašyti. Reikia tą komitetą pagerbti už tai, kad jis nei nesikesino p a t s "rašyti knygą". Kėsinosi jis, tiesa, sukviesti tinkamą kolektyvą, bet nepavyko: nebent būtų pats atsiskęs nuo savo numatytos paskirties ir visas savo turimas sąlygas būtų perleides kitam, veikalui rašyti tinkamam kolektyvui. To padaryti jis gal ne tik nenorėjo, bet ir negalėjo, kadangi tai ne nuo jo valios būtų priklausę.

Dėl tokių pačių priežasčių negali pageidaujamojo veikalo apie Lietuvą parašyti ir joks kitas "veiksnyš", sudarytas ne iš tam reikalingų žinovų, o tik iš partijų-grupių atstovų. Todėl tikrai geras paklausimas šiandien būtų toks: kas sutelks kolektyvą, tinkamą tokiams veikalui parašyti?

Iš bandymų pripažinti tą darbą "bendraveiksniu uždaviniu" tuo tarpu nieko apčiuopiamo neišėjo ir vargu ar išeis. Gal Bendruomenė? Bet ji, į politinius vandenius pasukusi, taip pat griebėsi populiariesnės "politinės akcijos", ne nuobodžių "kabinetinių studijų". Įsijungusi į "milijoninio fondo" kūrimą, ji bus užsikirtusi kelią net tokiam darbui finansuoti. Juo tas fondas bus didesnis, juo mažiau mūsų visuomenės kišenėse bebus likę lėšų finansuoti dabar reikalingiems uždaviniams, o fondas tokiems veikalams nežada būti prieinamas. Tad geras paklausimas tuo tarpu lieka be gero atsakymo.

(vr)

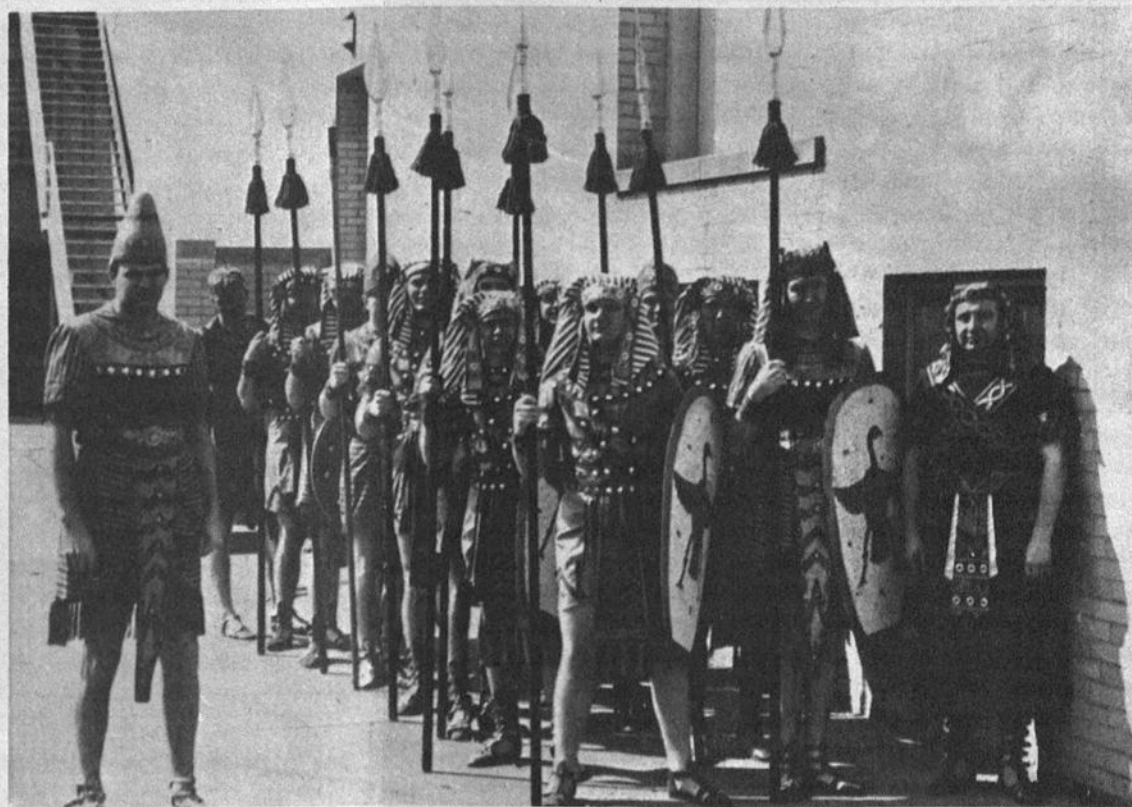
KAS YRA JAMES ROOSEVELTAS?

Norėčiau viešai išreikšti savo pasitenkinimą tvirtais Dirvos vedamaisiais lietuvių prieškomunistinės kovos reikalu, ir ypač kovo 23 dienos vedamuoju "Raganų medžioklė".

Reikia tikėtis, kad Dirvoje dar padažnės ne tik drąsių minčių pareiškimai, bet ir konkretūs pasiūlymai bei efektingai veiklai prieš komunizmą būtinai reikalinga informacija.

Kad mūsų visuomenės informavimas gyvybiniais klausimais turi žymių spragų, ryškiai parodo Dirvos kovo 12 dienos numeryje atspausdinta žinutė "Roose-

velto Rezoliucija Lietuvos Bylos Reikalui". Tik nežinomas kas per asmuo yra Eleonoros sūnelis kongresmanas James Rooseveltas, galėjo energingus ir veiklius Kalifornijos lietuvių, ieškančius paramos Lietuvos byloje nuvesti pas šį prieškomunistinės veiklos duobkasi. Jis yra pridėjęs savo rankas prie garsiųjų, komunistų sukurtytų, studentų rianšių San Francisco mieste prieš Kongreso Priešamerikinės Veiklos Tyrimo Komitetą, dėl ko prieškomunistinė organizacija Patrick Henry League (Box 383, Main P. O., Yonkers, N. Y.) renka parašus peticijai jam cenzuruoti. Jis yra vadovas mažos grupės kongrese bandančios minėtąjį Komitetą panaikinti, kas sutampa su JAV komunistų partijos pagrindiniu programos 1961-62 metams punktu — "operation abolition". Paskiausiai kongr. James Roosevelt pagarsėjo kaip autorius įžangos skandalingai knygai "The Libe-

Korp! Vytis nariai talkininkauja prie lietuviškos operos Aidos pastatymo Chicagoje. Kaip žinoma, opera praėjo su dideliu pasisekimu balandžio 1 d. ir bus pakartota balandžio 7 ir 16 d. J. Tamulaičio nuotrauka.

ral Papers". Šios knygos rašytojai "liberalai" tarp kitko siūlo: nuginkluoti Vakarų Vokietiją, pripažinti Rytų Vokietiją, Amerikai paskatinti ištotti iš Atlanto Pakto Vokietiją, Italiją, Prancūziją ir Skandinaviją, pripažinti Raudonąją Kiniją ir jos pretenzijas į Formozą ir Pescadores, Amerikai pasiūlyti Raudonąją Kiniją priimti į Jungtines Tautas, Amerikai vienašališkai sustabdyti atominis bandymus, pradėti nuginkluoti amerikiečių bazes, leisti rusams naudotis amerikiečių priešrakietine radaro sistema, kad įrodžius Amerikos gerą valią ir t.t.

Jeigu mūsų spaudoje būtų daugiau informacijos apie tokius Rooseveltus, tokių klaidų, kaip prisegimas James Rooseveltui "prieškomunistinės aureolės", nepasitaikytų, ir komunizmo aukos, lietuviai, nebūtų jų pačių spaudoje raginami "parašyti nors po trumpą padėkos laiškelį".

Kodėl Rooseveltas sutiko įnešti rezoliuciją Baltijos Tautų reikalui? Turbūt tik todėl, kad privilegijos jo dar nežinančių pabaltiečių balsus, kurie galėtų jį kongrese išlaikyti. Tokiu būdu jis galėtų savo žalingą darbą tęsti dar vienoje kadencijoje. Nepamirškime, jog 1939 metais bolševikai parodė savo "gerą širdį" Vilnių atiduodami Lietuvai...

Vilius Bražėnas,
Stadford, Conn.

ATVIRAS LAISKAS TADUI MICKUI

Esame kaimynai. Galime pasidalyti nuomonėmis. Yra sakoma ir rašoma, kad nuomonės yra turtas. Dauguma dėl turtų pešasi. Bet, aš manau, kad mudu dėl tų turtų nesusipešime.

S. m. kovo mėn. 12 d. Dirvoje straipsnelyje "Tarp mūsų kalbant" tarp kitko rašote:

"Tik rengiantis kitų metų audiencijai, reikėtų paprašyti, kad ji įvyktų didžioje senato salėje, kad ten galėtų tilpti visų mūsų partijų, organizacijų, sąjungų, chorų, tautinių šokių grupių bei ratelių vadovai, o taip pat ir save veikėjais skaitą tautiečiai. (Mano pabraukta. P. P.)."

Aš manyčiau, kad reikėtų tą daryti dideliame stadione, nes minima salė bus per maža. Ir visas išlaidas: ne tik dienpinigius ir kelionpinigius, bet ir už nedirbtą laiką darbovietėje turėtų sumokėti ALTas ir ne tik tiems kurie 16 Vasario proga aukoja po vieną dolerį ALTui, bet ir tiems, kurie agituoja neduoti nei vieno cento ALTui.

P. Pagojus,
Detroit, Mich.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Srovių reikšmė

V. RASTENIS

Amerikos lietuvių, kaip lietuvių, politinė veikla dabar yra nukreipta tik į vieną reikalą — Lietuvos nepriklausomybės reikalą. Todėl kyla klausimas: kodėl ta veikla suorganizuota srovių-partijų pagrindu. Juk tarp tų srovių, neskaitytų lietuviškos kremlininkų sektos, kuri čia ir nepriklauso, Lietuvos nepriklausomybės klausimu nėra kelių, nei netgi dviejų nuomonių.

Čionykštės lietuvių srovės-partijos, iš kitos pusės, toli gražu neapima visų lietuvių nepriklausomybininkų, nes daugelis, gal net dauguma lietuvių neretai kartoja sau pritaikytą kazerio Vilhelmo garsųjį posakį: "Nepripažįstu jokių partijų, pripažįstu tik vokiškąją". (Mūsiškiai sako — Lietuviškąją).

Iš to iškyla mintis, kad ir veikla turėtų būti suorganizuota, imant pagrindan tik "lietuvių partiją", o ne "kokias ten katalikų, tautininkų, sandariečių, socialistų partijas". Dar kažkas išsitaria, kad, jeigu jau reikia partijų, tai gal geriau tikėtų suorganizuoti amerikinių partijų pagrindu: lietuvių respublikonų, lietuvių demokratų, lietuvių nepriklausomųjų, o ne atspindžiais partijų, veikusių kadaise Lietuvoje.

Yra įtarimo, kad ir nesklaidumų šaknų glūdinti tokiam partiniame ALT santvarkos pobūdyje, nesgi, sako, partijos nebūtų partijos, jei nerungtyniautų dėl įtakos, dėl prestižo, dėl nuopelnų ir dėl visokių kitokių pirmenybių, kurios tikslui — rūpinimuisi Lietuvos nepriklausomybės reikalu — ne tik nereikalingos, bet dažniausia net kliudo. Besivarždami dėl tų pašalinių dalykų, srovių reprezentantai, žinoma, vieni kitiems ir ant nuospaudų užsistoja, ir susipyksta, ima kovoti tarp savęs, vietoj kovoję už reikalą...

O nei vienoj iš tų srovių-partijų nedalyvaujantieji jaučiasi ne tik neatstovaujami, bet ir nustumti, nors jiems ir atsikertama — kas gi jus stumia; išsirikite sau srovę, ateikite į ją ir dirbkite. Bet daugelis neišsirenka, neateina, kai tuo tarpu ta ar kita srovė jau ir jėgomis nebeturtinga, jau to ar kito pavargusio (ar įkyrėjusio) savo veikėjo, net ir norėdama, nebeturi kuo pavaduoti... Taip atsiranda "ne-

pamainomieji", o eilė net nemaža žadančių pajėgų lieka nuošaliai, lyg būtų nereikalingos.

Betgi į vieną dalyką "nepartiniai", arba "lietuvių partija" vis dėlto permažai teatreikia dėmesio. Nors dažnai pirštu rodo, kad "partijos" neatstovauja šios lietuvių visuomenės daugumai, kad dauguma esanti "nepartinis", bet kas sukurė ir kas išlaiko lietuvišką s p a u d ą? Juk visi didesnieji laikraščiai, išskyrus berods tik vieną, leidžiamą privačiais pagrindais, sukurti ir išlaikomi kaip tik tų "partijų". Tas pats ir su dauguma žurnalų ar kitokių leidinių. (Susivienijimai šiuo požiūriu irgi yra savotiškos "partijos"). O per ką gi reiškiamo visuomenės nuomonė, ir per ką tai nuomonei daugiau, imant daroma įtakos, jeigu ne per spaudą? Ir visi "nepartiniai" šioje visuomenėje faktiškai neturi kaip kitaip viešai prabilti: turi naudotis esama spauda. Štai, A. L. Bendruomenė, ta dabar jau tikrai žymiausia organizuota "nepartinis partija", taip pat, jei gauna progos daryti įtakos viešajai visuomenės nuomonei, tai daugiausia irgi per "partijų" sukurta ir išlaikoma spaudą. Sukurti ir išlaikyti — reikia daug pinigų, daug darbo, energijos ir pasižvinto. Šios visuomenės "politinės" (ar idėjinės) srovės — partijos tą dalyką yra padariusios ir tebedaro, todėl — ne savo registruotų narių skaičium, o per spaudą atliekamu visuomenei patarnavimu ir per ją daromąja įtaka — jos šioje visuomenėje ir tebeturi daugiausia reikšmės, negu gal ir pati didžiausioji "nepartinis partija".

Reikšmė visuomenėje, kaip ir duona, be "prakaisto kaktoje" neįsigijama. Atvirai kalbant, ir bendruomeninė organizacija, toji nesrovinių pagrindu kuriamoji visuomeninė organizacija, nebūtų šiandien neįtakas, kas yra (o tai dar gana kuklus dalykas), jei nebūtų ta linkme pasidaravę visa eilė "srovinių", jei bent kai kurios iš srovių nebūtų užleidusios savo sunkiai sukurto ir nelengviau išlaikomos spaudos skilčių.

Patinka tai ar nepatinka, gerai ar negerai, bet yra faktas, kad tose mūsų vi-

suomenės srovėse-partijose reikėsi ir dar tebsireikėsi, jei ir ne visos pačios gabiausios, tai bent veikliausios, atkakliausios pajėgos.

Dėl to nei įmanoma, nei tikslinga lengvapėdiškai paneigti srovių reikšmę šios visuomenės veikloje bei jos reprezentacijoje.

Tačiau ir srovės, tokios, kokios jos šiandien yra, turi suprasti, kad ir jos šioje visuomenėje nėra viskas. O Amerikos Lietuvių Taryba, ilgą laiką čia vaidinusi vienintelį ir vyriausį reprezentacinį bei vadovaujantį organą Lietuvos nepriklausomybės kovos reikalui, tebeaplaikoma taip sutvarkyta, lyg ją sudarančios organizacijos vis dar būtų viskas.

Iš kitos pusės, ALB sluoksniuose auga toks išdidus nusiteikimas, anot kurio, čia yra, arba jei dar nėra, tai greit bus viskas. O nėra. Gal ir bus, ir tegu sau būna, bet tai gali būti ne taip greit. Šiandien šios visuomenės kokią nors, ypač politinę veiklą organizuoti izoliuotai nuo esamų srovinių grupių būtų neteisinga, nepraktiška ir netikslinga. Lygiai, kaip neteisinga, nepraktiška ir netikslinga tos veiklos vadovimą ir toliau palikti tik "uždaro srovių klubo" privilegija.

Taigi, mano nuomone, dar nėra atėjęs laikas Tarybą "nušluoti" ir vairą perduoti "vienai visų lietuvių partijai", kurios apčiuopiamiausias pavidalas šiuo metu gal ir yra ALB organizacija. Bet yra atėjęs laikas Tarybą iš pagrindų reorganizuoti, ir reorganizuoti taip, kad į ją galėtų įeiti visi Tarybos ligi šiol rūpintoje srityje veikti pajėgūs ir į tą veiklą pretenduoją elementai.

Kaip tą padaryti — atskira tema. Bet prieš tai reikalingas vienas dalykas: Tarybą sudarančių srovių (grupių, partijų, organizacijų — vadinkime, kaip kas norim), ypač jų vadovybių nedviprasmiškas apsisprendimas atidaryti "žalią šviešą" reorganizacijai. Biurų, informacijos centrų, raštinių reorganizacija — Tarybos vidaus reikalas, tą gali keturi ar bent trys Vykdomojo Komiteto nariai nutarti ir padaryti. Tas visu aštrumu iškilusio klausimo neišspręs.

Reikia, ilgai nebeatidėliojant, sušaukti visuotinį ALT narių suvažiavimą, ir reikia, kad jame visi 34 nariai pasirodytų supratę, kas atsitiko, koks jų uždavinys ir kokia atsakomybė.

(Nukelta 4 psl.)

BILJETAI JAU PARDUODAMI METROPOLITAN OPERA ASSOCIATION OF NEW YORK CLEVELAND PUBLIC HALL

APRIL 23 thru 29

Apr. 23 Eve.	TOSCA
Apr. 24 Eve.	LA FORZA DEL DESTINO
Apr. 25 Eve.	AIDA
Apr. 26 Eve.	MADAMA BUTTERFLY
Apr. 27 Eve.	SALOME
Apr. 28 Mat.	LUCIA DI LAMMERMOOR
Apr. 28 Eve.	LA BOHEME
Apr. 29 Mat.	GIRL OF THE GOLDEN WEST

Prices: \$2 to \$12 (No Tax)

MET BOX OFFICE — MA 1-8300

UNION COMMERCE BANK

E. 9th and Euclid Ave.

Open 9:30 a. m. to 5:30 p. m.

Knabe Piano Used Exclusively

Vertė J. P. Palukaitis

(3)

Jis nusiėmė skrybėlę, suėmė ją už krašto ir laikė taip, kad ji išlindo dešinėje medžio pusėje, maždaug pečių aukštyje, palaukė keletą sekundžių, paskui susigūžė kiek pajėgdamas ir surizikavo trumpai žvilgtelti pro kairiąją medžio pusę. Keturi policininkai, žingsniuoją greta vienas kito, šunis vis dar tebelaiką ant virvūčių, jau buvo priartėję iki penkiasdešimties žingsnių, o gal jau ir mažiau. Reinoldas atsistojo, iš kišenės išsitraukė plunksnakotį ir bandė iš pistoleto vamzdžio iškrapštyti sniegą. Tačiau jo sustingusios rankos atsisakė tarnauti, plunksnakoti išslydo iš jo netvirtų pirštų ir dingo gilame sniege — tada buvo aišku Reinoldui, kad nėra prasmės jo ieškoti, kad jau pervėlu daryti tą ar kitą.

Jis jau galėjo girdėti negarsų pakaustytų batų girgždėjimą kietame plento sniege. Daugiausiai dar trisdešimt žingsnių, o gal jau ir mažiau. Reinoldas įspraudė nuo šalčio pabalusį pirštą į pistoleto nuleidklio gaubtą, priglaudė vidinę riešo pusę prie šiurkščios medžio žievės — jis turėjo ranką labai stipriai prispausti prie medžio, kad prislopintų jos drebinimą, — ir kairiąją bandė nuo diržo atpalaiduoti spyruoklinį peilį. Pistoletas buvo skirtas žmonėms, peilis — šunims, ir šansai buvo fifty-fifty, nes policininkai ėjo vienas greta kito, išsiskleidę per visą plentą, šautuvus nešdami parankėse — diletantiški suobriai, kurie neišmanė nei apie karą, nei apie mirtį. Gal jo šansai būtų buvę geresni, jeigu pistoleto vamzdis nebūtų užsikimšęs suledėjusiu sniegu — pirmasis šūvis galėjo išvalyti vamzdį, bet lygiai galėjo nutraukti ir jo ranką. Tai blogino jo perspektyvas, bet pagaliau tokiu atveju, kaip šis, jo šansai vistiek buvo labai maži. Jam duotas uždavinys nebuvo pasikeitęs, ir jo vykdymas pateisino kiekvieną riziką, kuri nebuvo gryna savižudybė.

Peilio geležtė, garsiai spragtelėdama, iššoko iš kriau-nų — dvylikos centimetrų ilgio dviašmenis durklas, grėsmingai blizgęs žvaigždžių šviesoje. Reinoldas pastūmėjo ranką medžio kamienu, pistoleto vamzdį nukreipdamas į artimiausią iš artėjančių pocininkų. Gaubtan įspraus-tas pirštas susikūprino, atsirėmė, atsipalaidavo — ir sekančią akimirka Reinoldas vėl dingo už kamieno. Jo ranka drebėjo smarkiau, negu pirma, ir jo burna staiga išdžiūvo: jis tik dabar pažino, kuriai veislei priklausė kiti trys šunes.

Menkai apmokyti kaimo žandarai jam nesudarė rimtos problemos, nors ir kaip jie bebūtų ginkluoti; ir vilkinis šunis galėjo jis pasitikti, perspektyvos su jais susidoro-ti taip pat buvo pakankamos; tačiau tik pamišusiam galėjo ateiti mintis, kad jis įveiks tris dresiruotus dobermanus. Dobermanas — greitas kaip vilkas, stiprus kaip aviganis, kraujo ištroskęs ir be jokios baimės — yra pavojingiausias iš visų šunų, ir tik mirtis gali nutraukti jo puolimą. Reinoldas susvyravo akimirka.

Netikras šansas, kurin jis dabar įsileido, jau buvo nebe šansas, o gryna savižudybė. O uždavinys vis tebebuvo tas pat. Jei jis liks gyvas, nors ir kalinys — dar bus siekt vilties. Tačiau, jei jo gerkle sudraskys įsiutusi dobermano dantys, nei Jeningas, nei senio specialusis išsimokslinimas niekada nepasieks Anglijos.

Reinoldas spustelėjo peilio smaigalį į medžio žievę, įstumė geležtę į kriaušas, padėjo peilį ant galvos, prispausdamas skrybėlę. Paskui mėtė pistoletą po sumišusių policininkų kojom ir išėjo plentan, žvaigždžių švieson aukštai virš galvos iškėlęs rankas.

Po dvidešimties minučių jie pasiekė policijos sargybinių. Nei ji suimant, nei tame šaltyje žingsniuojant ilgą kelią atgal, neatsitiko nieko ypatingesnio. Reinoldas tikėjosi mažiausiai nedraugiško elgesio ir daugiausiai — šautuvų buožių smūgių ir spardymų pakaustytais batais. Tačiau policijos elgesys buvo visiškai tvarkingas, beveik mandagus. Jie neparodė jokių nedraugiškumo ar piktumo ženklų, net ir tas, kuriam Reinoldas buvo trinkelėjęs pistoleto kriaušomis, ir kurio smakras jau buvo patinęs, nusiadažydamas mėlynai raudonomis dėmėmis. Jie paviršutiniškai patikrino, ar jis neturi daugiau ginklų. Bet šiaip jį paliko ramybėje, nieko neklausinėdami ir net nereikalaudami dokumentų. Reinoldui šis santūrumas, šis įkyrus korektiškumas buvo nesuprantamas; tokio elgesio policinėse valstybėse nesitikima.

Sunkvežimis, kuriuo jis slapta buvo važiuavęs, vis dar tebestovėjo kontrolės punkte, ir šoferis susijaudinęs, abiem rankom gestikuodamas, kalbėjo su dviem policininkais, kuriems bandė įrodyti savo nekaltumą — jis regimai buvo įtariamasis, kad Reinoldas važiuavęs su jo žinia. Reinoldas sustojo ir norėjo kažką pasakyti, kad išteisintų šoferį, bet jam nebuvo laisva: du policininkai, kurie prie būstinės durų vėl pasidarė drausmingi ir pareigingi, griebė jį už rankų ir paskubomis įstūmė pro sargybines duris.

Sargybinių sudarė nedidelė, keturkampė būda, kurios sienų plyšiai buvo užkimšti drėgno popieriaus gniužulais, ir inventorius buvo nedaug: krosnelė, kurios kaminas buvo išvestas pro stogą, telefonas, dvi kėdės ir didelis aptriušęs rašomasis stalas. Už stalo sėdėjo viršininkas, mažas storulis vidutinio amžiaus, raudonu ir nereikšmingu veidu. Jis stengėsi savo mažoms, kiauliškomis akimis suteikti griežtumą įspūdį, tačiau nelabai jam sekėsi; oficialusis autoritetingumas, kurį jis stengėsi suvaidinti, kabojo, kaip perdidelis apsiaustas. Nulis, nusprendė Reinoldas, ir tam tikromis aplinkybėmis — pavyzdžiui tokio-mis, kaip dabartinės — gal net pavojingai nusitrynęs nulis, gal net pasirošęs per pirmąjį susidūrimą su tikruoju

Jaučiakių piliakalnis Lietuvoje

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Kazys Merkis gražiai pagerbtas

So. Bostono L. Pil. Draugija kovo 25 d. įspūdingai pagerbė draugijos šachmatininkų vadovą Kazį Merkį. Dalyvavo per 150 svečių, jų skaičiuje gana daug amerikiečių. Tai ženklas, kad K. Merkis yra gerai žinomas ne vien lietuvių tarpe.

Dr. A. Kapočius, šachmatų klubo ir parengimo pirmininkas, po kun. A. Kontauto invokacijos, pakvietė adv. J. Grigalių vadovauti pokyliui. Tas pareigas jis puikiai atliko.

Vakaro kaltininką sveikino Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna, pats

jaunystėj sportavęs, kun. Kontautas, A. Matjoška, L. Pil. D-jos pirm. E. Ketvirtis, kuris suminėjo Petro Jurgėlos knygą SPARNUOTI LIETUVIAI DARIUS IR GIRĖNAS, iš kurios mato-si, kad K. Merkis savo laiku darbavosi drauge su Steponu Darium Lietuvos sporto komitetuose. Dar sveikino P. Šveikauskas, J. Sonda, Bruzgevičius. Plačiau K. Merkį apibūdino Andrius Keturakis, pažinodamas jį iš Lietuvos, kaip organizatorių, spaudos darbuotoją ir aktyvų daugelio sporto šakų sportininką.

Buvo įteiktos dovanos: Jūrų skautų (Vytis, darbas Manomaičio); rengėjų — pinigine su doleriais (Merkis pinigus perdavė šachmatų klubui).

Susirinkusiems buvo malonu išgirsti iš amerikiečių lūpų Kazio Merkio darbų įvertinimą ir jo pasigeretiną JAV komandos atstovavimą pasaulio pirmenybėse. Tai pabrėžė MSCA pirm. H. Dondis, Boylston klubo pirm. R. Tirrell ir Sunday Globe šachmatų sk. vedėjas James Burges. Pastarasis platesniam žodyje palietė lietuvių šachmatininkų klubo gražią veiklą, Merkio darbų vaisių. Merkis esą daug nudirbęs per 13 metų MSCA valdyboj. Jis dabar vicepirm. ir Mass. komandos kapitonas balan-

džio 15 d. rungtynėm su Connecticut. "Kai Kazys kapitonas, mes visad laimim", pabrėžė Burgess, pridėjęs, kad jis ir jo visi draugai džiaugiasi, kad Merkis, atvykęs į JAV, pasirinko Bostoną.

Sveikinimus atsiuntė Neries šachmatininkai: Karpuška, Zujus, Tautvaišas iš Chicagos, Rytų sporto apg. vadovas A. Vakselis iš New Yorko, Kl. Prielgauskas iš Hamiltono, Vytautas Širvydas iš Norton, Vt.

Užbaigos žodyje Kazys Merkys visiems padėkojo, pasidžiaugė, kad tiek daug amerikiečių dalyvavo šiame vakare. Žymiuosius jų pristatė susirinkusiems. Jis taipogi suminėjo visą atžalyną ir laimėjimus. Buvo A. Makaitis, A. Leonavičius, R. Girnius, Ged. Kuodis, S. Vaičaitis ir kt.

Meninę dalį atliko Onos Ivaškienės jaunieji šokėjai. Deklamavo B. Adomavičiūtė, atkreipusi visų dėmesį.

Sekmadienio ryte, Boston S. Globe rašė: "Today is Kazys Merkis Day at South Boston Lithuanian Citizen Assn. Friends of Merkis will gather to toast the guest of honor..."

So. Bostono L. Pil. D-ja padarė gerą darbą, pagerbdama žmogų, kuris tokios pagarbos užsitarnavo. Ačiū visiems, kurie prisidėjo prie šio Draugijos rengimo.

Dr. A. K.

• Bostono lapinai per Velykas rengia linksmą šokių ir lietuviško meno vakarą — "Tėvynės Garsai". Programą išpildys solistė Dairė Mongirdaitė ir Bostono Moterų Trio (S. Daugėlienė, I. Mickūnienė, V. Mališauskaitė), vad. komp. Julijai Gaideliui. Šokiams gros "The Continentals".

Srovių reikšmė...

(Atkelta iš 3 psl.)

Reikia, kad bent trys ketvirtadaliai, dar geriau — visi, pakeltų rankas už tokį principinį nutarimą:

ALT įstatai pakeistini taip, kad šalia ligi šiol Taryboje dalyvaujančių srovių - organizacijų atstovų joje galėtų dalyvauti ir kitų Tarybos veiklos sritimi suinteresuotų bei joje reikštis pasirengusių sambūrių deleguotų atstovai, kaip lygiateisiai nariai Vykdomojo Komiteto rinkimuose ir visų kitų reikalų sprendime.

Tai nutarus, turėtų būti sudarytas ALT reorganizacijos komitetas, į kurį būtų pakviesti atstovai iš nutarime apibūdintų sambūrių. Komiteto uždavinys turėtų būti parengti atitinkamą ALT įstatų projektą, kuris, visų suinteresuotų srovių sambūrių apsvaistytas ir aprobuotas, turėtų būti kitame kiek galima greičiau sušauktame Tarybos suvažiavime priimtas. Tuo dabartiniai ALT nariai garbingai ir vaisingai baigtų savo pareigas, o Taryba toliau jau būtų sudaryta naujų įstatų tvarka.

Tai gali įvykti tik dabar Tarybą sudarančių grupių srovių vadovybių gera valia. Visuomenėje regis nebeabejotinai vyrauja n t i nuomonė tokios geros valios iš jų reikalauja. Jeigu tas reikalavimas dar kam negana gerai girdimas, tai jau nuo visuomenės pareina pareikšti jį garsiau ir įtikinamiau.

autoritetu susprogti, kaip pradurtas balionas. Nieko nenkenks truputį patriukšmauti.

Reinoldas išsiveržė iš jį laikusių policininkų rankų, dviem žingsniais prišoko prie stalo ir trenkė į jį kumščiu taip smarkiai, kad net telefonas pašoko, kažkaip plonai suskambėdamas.

— Ar tamsta esi čia viršininkas? — paklausė jis drąsiai.

Bus daugiau

SAVINGS DEPOSITS RECEIVED THROUGH APRIL 10th WILL EARN INTEREST FROM APRIL 1st

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

GEN. MOSES CLEVELAND

The Cleveland Trust Company

71 CONVENT STREET, CLEVELAND, OHIO

4% on savings remaining 12 months; less than 12 months 3½%.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. KIJFAFA vynas 5th. 1.75
11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MENINĖS PROGRAMOS IŠPILDYTOJAI ALTS ELIZABETHO SKYRIAUS ŠVENTĖJE

Dirvoje kovo 14 d. buvo bendrai aprašyta Tautinės Sąjungos Elizabetho skyriaus dešimtmečio minėjimo eiga. Čia prisiminsiu vien apie muzikinę programą pildytojus.

Programos dalyviai buvo

J. ŽILEVIČIUS

mos. S. Čerienės "Lietuvos laukai" labai sentimentalus dalykas, nesudaro sunkumų dainininkei perduoti, nes tekstas nats už save kalba.

Al. Kačanauskas ji labai meniškai išvystė.

Keista, kai klausai šį ansamblį plokštelėse, jis nu-stoja beveik pusės savo skambėsio ir grožio, matyt mechaniniai instrumentai nepajėgia gyvą žmogaus balsą perduoti gyvu. Panašiai yra ir su Alice Stephens kai kuriomis plokštelėmis. Šiaip, "Rūtos" ansamblis yra meniniai pajėgus ir turėdamas didelį dainų repertuarą maloniai klausomas. Solistai vykusiai ansambly talkina neišsiskirdami iš bendros lygsvaros. Gaila kad šį kartą solo nedalyvavo L. Stukas, plačiau pradėjęs reikštis jaunas solistas.

Šia proga tenka pastebėti, kad dainos "Vilniaus kalneliai" pavadinimas liaudies daina yra netikslus. Ši daina yra parašyta J. Žemaičio prieš 4 metų vargonininkavusio Shenandoah, Pa. dviem balsams su fortepijono pritarimu. Ji galėjo būti tik L. Stuko patvarkyta mišram chorui, bet ne harmonizuota kaip programoje pažymėta, nes tą darbą jau pats autorius yra atlikęs.

Vakaro vedėja Irena Vebaitienė, kaip visuomet, taip ir šį kartą savo deklamacija sužavėjo visus. Tikra žodžio menininkė, kurios deklamacijos niekada nenubosta klausant.

Solistė Irena Stankūnaitė koncerto metu. Prie pianino jos tėvelis muzikas Juozas Stankūnas.

Vyt. Maželio nuotrauka.

visi jauni, pradėjo savo muzikines veiklas darbus, augo ir brendo drauge kaip ir pati Sąjunga.

Irena Stankūnaitė, baigianti aukštuosius muzikos dainavimo ir fortepijono mokslus, programoje pasirodė kaip pribrendusi solistė-dainininkė. Jos balsas jaunas, sodrus, lyrinio skambėsio, plačios apimties, pajėgus. Moka puikiai kontroliuoti balsą, nevaržomai pasineria į meniškąją išpildymo dalį. Koloratūrinio balso struktūra duoda galimybės laisvai vartoti aukštuosius garsus.

Atliktieji Al. Kačanausko "Mano gimtinė" ir "kad aš našlaitėlė" įrodė, jog solistė turi gražią ištara ir pilnai supranta lietuviškosios dainos dvasią — būdą.

Labai vykusiai atliko su rečitativu "Kad aš našlaitėlė" užbaigoje ryškiai perduodama našlaitės dalia. J. Stankūno parafrazuotą "Ko vėjai pučia" dainą tikrai, natūraliai perteikė kaimo prisiminimo nuotaiką. Čia tenka pastebėti ir J. Stankūno, kaip kompozitoriaus vykusiai paruoštą muzikinę aparaugą. Jis čia įrodė puikiai sugebąs įremini liudies melodijas pritarimo rėmuose. Autorius turėtų panašių dainų išspausdinti, augant didesniai skaičiui dainininkų jos būtų labai vertina-

Solistė ilgesio nuotaiką gerai perdavė.

Antroje dalyje solistė padainavo G. Puccini ariją iš op. "La Bohema" ir L. Ardit, labai dainininkų mėgstamą ypač koloratūrinių balsų "Il Bacio" — "Bučkis". Solistė parodė gerą operinės arijos apvaldymą (Musettos) ir visišką savo pribrendimą. O "Bučkyje" parodė koloratūrinio balso sugebėjimus. Žodžiu, solistė pasirodė visoje pilnumoje. Forte-pijonu palydėjo jos tėvelis grakščiai fortepijoną apvaldydamas. Solistė turėtų daugiau viešai rodytis ir koncertų rengėjai turėtų ją kuodaugiau kvieisti programų atlikimui, ji pilnai suteiks visiems malonumą.

Sukaktuvinininko Al. Kačanausko vadovaujama "Rūtos" ansamblis (jis 10 metų kai tam ansamblui vadovauja, turėjo sukaktuvinį parengimą) išpildė 6 kūrinius, įtraukdamas kai kuriuose savo solistus (V. Belyniene, O. Skurvydiene, F. Schirm ir L. Stuką).

Choras per pastaruosius kelius metus padaręs didelę pažangą. Balsai išlyginti, darnia vieninga, švelni. Ansamblis gyvai seka dirigentą ir todėl choras yra dideliu "skanėstu". Per 10 metų veiklos su šiuo ansambliu

Solistė St. Daugėlienė.

STASĖ DAUGĖLIENĖ - LIETUVIŠKA LAKŠTINGALA

1941 metais kupina ryžto, grakšti, jauna, vos tik baigusi Ukmergės mokytojų seminariją, į Kauną atvyko ir stojo konservatorijon mokytis dainavimo pas

žinomą solistę A. Rinkevičiūtę-Gučuvienę, Stasė Vižinytė - Daugėlienė. Mokėsi iki pasitraukimo 1944 m. į Vakarus. Tame laikotarpy ji baigė ir D. Nasvytytės ritminės gimnastikos studiją. Gimnazijoje pradėjusi koncertuose rodytis, konservatorijoje sparčiai dainavime žengė pirmyn ir jau tuo laiku, savo skardžiu mezzo - soprano, dainavo Kauno radijone ir dalyvavo įvairiuose koncertuose visų mėgiama kaip daug žadanti savo srity jaunuolė dainininkė.

Apsigyvenusi Vokietijoje balso lavinimą tęsė pas prof. Zdraikowski ir įsijungusi lietuviškon veiklon, koncertavo lietuvių stovy-

lose ir bažnyčiose. Su P. Armono vadovaujamu choru per 40 koncertų dainavo kaip solistė. Su soliste Pr. Biškiene buvo sudariusi plačią duetų programą, sėkmingai dalyvaudama stovyklų koncertuose.

1949 m. atvykusi į JAV greit pradėjo koncertuoti lietuvių kolonijose: Bostone, New Yorke, Baltimorėje, Philadelphijoje, Clevelande, Worcester, Kanadoje ir kt. Dažnai dainuoja ir svetimtaučių klubuose. Yra nuolatinė "Laisvės Varpo" radijo programos bendradarbė ir komp. J. Gaidelio choro solistė ir to choro moterų ansamblio dalyvė.

Praeitą rudenį dalyvavo Clevelande su minėtu choru meniškai atlikdama solo savo programos daly, suteikdama klausytojams daug malonumo savo švelniu lyrinio balsu, taip pat ir moterų ansambly, kaip solistė stengdamosi iš darnaus ansamblio neprasikišti.

Lietuviškoji lakštingala garsiai čiluba jau 13-ti metai Amerikoje, ypač Rytinėse kolonijose. Ji yra pačiame pajėgume ir dar ilgai mums čilbės lietuviškas dainas, primindama apie Lietuvą. Praeitų metų gruodžio 17 d. jai sukako tik 40 metų (gimė 1921 m. Molėtuose, Utenos apskr.). Dvigubos sukakties proga tenka palinkėti plačiau išplėsti lietuvių kolonijų lankymą su koncertais. Ilgiausių metų!

J. Žilevičius

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAIUSKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Jaunosios dainininkės, šokėjos ir pianistės, laimėjusios premijas Jaunųjų Talentų koncerte Chicagoje. A. Stelmoko nuotrauka.

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kokie yra septyni skirtumai tarp tų dviejų piešinių? Atsakymas bus kitame Dirvos numeryje.

ATSISAKĖ ATSTOVAUTI AMERIKĄ SOVIETŲ PARODOJE

JAV Informacijos Agentūros (USIA) direktorius Edward R. Murrow atsisakė atstovauti JAV vyriausybei Sovietų ruošiamos vaikų meno parodos iškil-

mingame atidaryme Washingtono dėl to, kad joje Baltijos valstybės atstovaujamos kaip dalis Sovietų Sąjungos.

Tos agentūros pareiškime sakoma, kad JAV vyriausybė "nepripažįsta Baltijos valstybių aneksijos jėgos priemonėmis".

Pareiškime taip pat primenama, kad Valstybės De-

partamentas jau anksčiau informavęs Sovietų ambasadą Washingtono, kad parodoje išstatyti eksponatai, įsakmiai pabrėžią Baltijos valstybes esančias Sovietų Sąjungos dalimi, laikomi nepriimtinais.

Ryšium su parodos atidarymu išleistoje informacijoje medžiagoje sakoma, kad parodoje įjungta vaikų darbai "visų 15 sovietinių respublikų" ir tame skaičiu-

Praeito galvosūkio sprendimas. Piešiniuose yra septyni skirtumai: 1. Matadoro garbanos didesnės; 2. Gilumoje stovinčio matadoro skraistė skirtingos formos; 3. Užpakaly skraistės nebėra stulpo; 4. Matadoro kairioji koja ištiesta; 5. Jaučio liežuvis didesnis; 6. Jaučio kairiosios kojos kanapa skirtingai skelta; 7. Jaučio uodega nevienodai išsukta.

je Lietuva, Latvija ir Estija.

Direktoriaus Edward R. Murrow pareiškime toliau sakoma — "Valstybės Departamentas ir USIA apgailestauja šių įvykių eigą, kartu pareiškiant viltį, kad

pasikeitimas parodomis tęs pasikeitimų programos užsimojimus tarp dviejų kraštų, būtent, artimesniam supažindinimui JAV ir Sovietų Sąjungos žmonių su gyvenimu, institucijomis ir vieni kitų idealais".

Jūrų sk. Ed. Vengianskas egzaminuoja jauną Bostono lietuvių jūrų skautą Gavėlį.

K. Gruzdo nuotrauka

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 7, 16 D. D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminara paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas, Marijonų salėje.

BALANDŽIO 8 D. Kun. S. Gaučio 25-kių kunigystės metų minėjimo banketas Roselando parapijos salėje.

BALANDŽIO 8 D. Korp! Neo Lithuania ruošiamas Maironio minėjimas.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių seimas vienuolyne.

BALANDŽIO 14 D. Stasio Pilkos literatūros rečitalis Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 14 D. Studentų ateitininkų seminara paskaita "Tremtis šių dienų jaunimui bausmė ar palaima" Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. A. Liulevičius.

BALANDŽIO 22 D. Akademinių Sporto Klubo "Lituanica" Vėlykų šokių vakaras Lietuvių Auditorijoje.

BALANDŽIO 23 D. Lietuvių Dantų Gydytojų Draugijos koncertas-balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 D. ALVUDO Šeimos šventė -- pavasario festivalis.

BALANDŽIO 28 D. Dantų Gydytojų Sąjungos ruošiamas kartūnų balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 - 29 d. XII-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių krepšinio varžybos.

Žaibo (St. George) komanda, dalyvavusi Chicagoj rungtynėse ir laimėjusi antrąją vietą B klasėje.
Z. Degučio nuotrauka.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY CO'S (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

SERVICE
FOR
8

45-Pc. Stetson "Daisy" Dinner Set

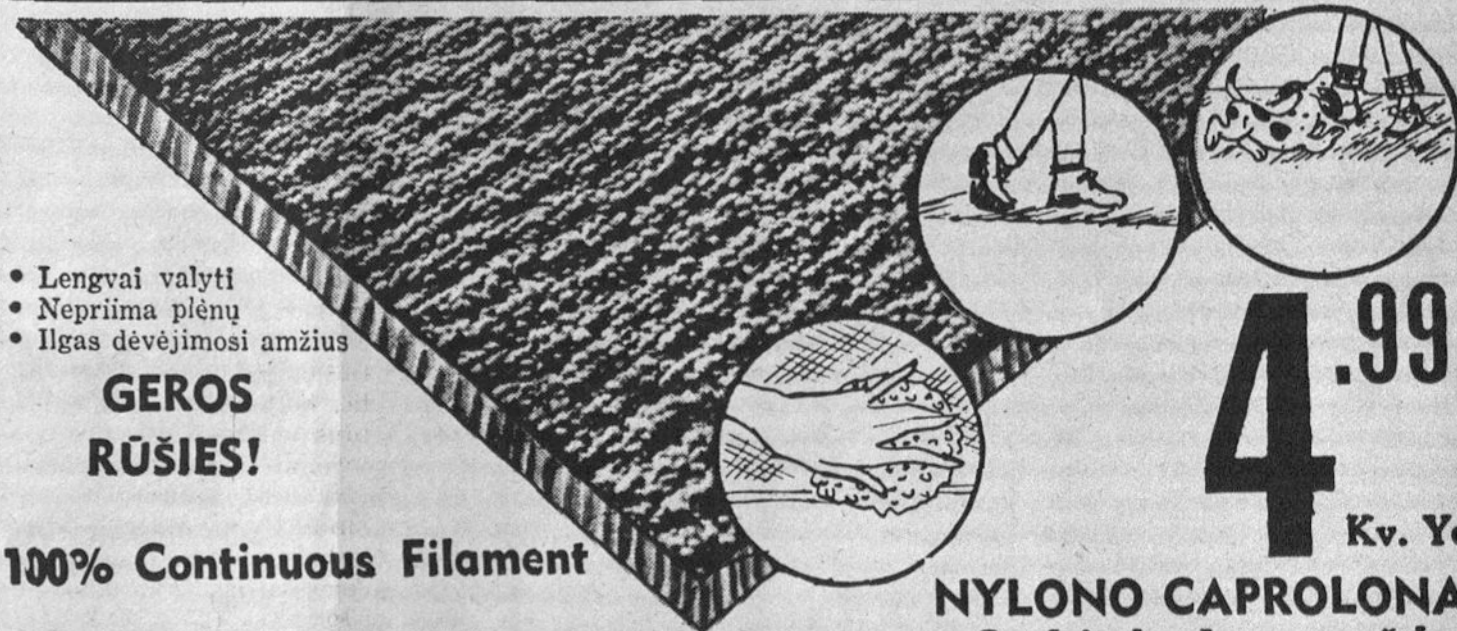
Tikras "Stetson" stiklas užtikrina ilgesnį dėvėjimą ir gražesnę išvaizdą! Puikūs amerikiečių gamybos, geros kokybės indai, kuriais patys didžiūositės ir kaina tikrai pritaikyta jūsų biudžetui.

High Quality at a Budget Price!

- 8 Dinner Plates
- 8 Bread & Butters
- 8 Dessert Dishes
- 1 Platter
- 1 Vegetable Dish
- 8 Cups
- 8 Saucers
- 1 Sugar Bowl and Lid
- 1 Cream Fitcher

9.⁸⁸
Pilna
kaina

BASEMENT NOTIONS DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

- Lengvai valyti
- Nepriima plėnų
- Ilgas dėvėjimosi amžius

GEROS RŪŠIES!

100% Continuous Filament
BROADLOOM

Solids:

- Basket Gold
- Cinnamon

- Cane Beige
- Spruce Green

Kokia kilimų kokybė! Tvirtai austas 100% testinai užpildytas nylonas niekad nesipešia, nesisūleja! Tai tvirtiausias visų kilimų siūlas, išsilaikąs ilgus metus, atrodo puikiai, nes plėmai ir purvas lengvai nusivalo!

BASEMENT RUG DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN, HEIGHTS AND PARMATOWN

NYLONO CAPROLONAS
Su dvigubu Juto pamušalu

Vartojamu išrietiniai žymiai brangesniuose kilimuose

Mixtures:

- Brown Moresque
- Butterscotch
- Beige Moresque

4.⁹⁹
Kv. Yd.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Maironio metų minėjimui taip pat ruošiasi ir Clevelando lietuviai. Šiam tikslui Bendruomenės abiejų apylinkių valdybos sudarė specialų komitetą.

Komitetas pirmam posėdžiui buvo sušauktas kovo 30. Dalyvavo apyl. pirminkai F. Eidintas ir P. Mikšys, P. Balčiūnas, St. Barzdukas, Pr. Karalius, Z. Peckus, Vyt. Braziulis.

Maironio metų minėjimų komiteto projektuojama tokia programa: akademija su paskaita ir menine dalimi, Maironio dainų koncertas, kurio programą atlikti kviečiamas Čiurlionio ansamblis, Maironio veiklas, kurį pastatyti kviečiamas apylinkės Vaidilos teatras, taip pat Maironį minėti kviečiamas lituanistinės mokyklos ir lietuvių organizacijos.

Kadangi komitetas pirmojo posėdžio buvo susirinkęs nepilna sudėtimi, tad programos projektui papildomai svarstyti antrasis posėdis šaukiamas balandžio 7 d. Laukiama taip pat visų patarimų.

Gabriella Tucci, kuri dainuos operoje Aida balandžio 25 d. Clevelande, Metropolitan Operos pastatyme. Bilietus iš anksto galima įsigyti Union Commerce Bank, E. 9th ir Euclid Ave. Clevelande.

• L. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius š. m. balandžio mėn. 8 d., 12 v. šaukia visuotiną skyriaus narių susirinkimą Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave. Bus renkami atstovai vykti į dešimtmečio minėjimą Chicagoje. Visus narius valdyba prašo būtinai dalyvauti.

Grupė svečių dalyvavusių praeitą šeštadienį santariečių suruoštame literatūros vakare Clevelande.

• Lithuanian Village bendrovė š. m. gegužės mėn. 19 d. rengia naujųjų šimtojo narių įstojimo progą pagerbimo balių.

Perpetual Help parapijoje, Hiller Ave., 6 kambarių mūrinis namas, kolonialiniame stiliuje, geriame stovyje. Skambinti KE 1-1415 po 4 val. p. p.

KREIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavysdingai sutvarkyta sodyba yra kiekvieno šeiminko pasididžiavimas ir didelis įnašas į jūsų apylinkės gyvenimą.

Mes turime Jums pasiūlyti žemaučių vaisinių medelių, vaškūmių, spalvingų rožių, įvairių dekoratyvinių krūmų, pievoms Agriko trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėklų.

Taip pat galite gauti specialiai paruoštas žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas Vincą Apanių, jūsų sodininką — 12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šaukit telefonu PO 1-5614.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ METINIS POBŪVIS

Cuyahoga apskr. Lietuvių Demokratų Klubo metinis pobūvis, įvykęs šeštadienį, kovo 24 d. Park Lane Villa puošnioje salėje praeitą savaitę nuotaikoje. Be pačių rengėjų, jame dalyvavo kvestiniai garbės svečiai — kandidatuoja į įvairius Ohio valstybės valdinius postus asmenys ir svečiai — įvairių tautybių atstovai — bei gražus būrys vietinių lietuvių — viso per 150 žmonių.

Šio pobūvio tikslas — pagerbti miesto tarybą išrinktą lietuvių demokratą atstovą Edv. Kataliną ir su-

PERKU LIETUVISKUS PINIGUS

Mokėsiu už —
1, 2, 5 ir 10 centų monetą — 10 centų.
25, 50 centų ir 1 litą — 25 centai.
5 litų moneta — 2 dol.
10 litų moneta — 4 dol.
Rašykite:
JOE LUKAS
74 Monroe St.
Berea, Ohio

rinktą lietuvių demokratą atstovą Edv. Kataliną ir su-

pažindinti su lietuvių kandidatais, dalyvaujančiais ši pavasarį pirmiųjų rinkimuose į Ohio valstybės senatą — J. T. DeRichter-DeRaitį ir į US kongresą — J. P. Mull-Muliolį.

Pobūvi trumpu įžangos žodžiu pradėjo Klubo pirm. J. P. Muliolis, pakvietęs sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Klebonui Bal. Ivanauskui sukalbėjus maldą, patiekta iškilminga vakarienė. Prie vaišių stalų matėme Lakewood'o burmistrą Frank P. Celeste, miesto tarybos atstovą Edv. Kataliną su žmona, tėvu ir artimais giminėmis, kandidatus į Ohio senatorius Anthony O. Calabrese ir Julius J. Petrash, siekiančius kongresmanų kėdės — Michael A. Feighan (20 distriktas), John P. Hyland (22 distriktas), lenkų dienraščio redaktorių, slovą tautybės grupę, daugelį miesto tarybos pareigūnų ir tarnautojų, kurie su savo šeimomis, draugais užkandžiau dami maloniai šnekučiavosi, radę pažįstamų ir bičiulių lietuvių tarpe.

Po kavutės, klubo vicepirm. Jonui Nasvyčiui pristatius svečiams vieną šio vakaro kalbėtojų — garbės svečią Lakewood'o burmistrą Frank P. Celeste, pastarasis, savo šiltu žodžiu, draugiška laikysena ir samojum, laimėjo visų susirinkusių simpatijas. Pirminkui J. P. Mulioliui iškvietus scenon klubo valdybą, visi pareigūnai buvo Celeste prisaikdinti į įvesdinti i pareigas.

Kalbėtojų grandinėje — pradedant Frank P. Celeste, kuris linkėjo sėkmės lietuviams prasiveržti į pirmąsias vietas ir laimėti rinkimus, nes su jais ji rėša šilto ir draugiški ryšiai, kiti — kaip John P. Hyland — pasisakė suprantą ir atjaučią keletą lietuvių tautos kancias ir skriaudas ir pareiškė tikį, kad laisvoji demokratija padės augti ne tik garbingai lietuvių tautai, bet ir visoms pavergtoms valstybėms laisvę.

Jonui Nasvyčiui pristatius Demokratų Klubo remiamus lietuvių kandidatus — J. T. Deraitį (į Ohio senatorius) ir J. P. Muliolį — į kongresą (23 distriktas), abu kandidatai savo kalbose ypatingai išskėlė reikalą ryškiau ir drąsiau pasireikšti laisvosioms tautoms ne tik žodžiu, bet ir konkrečiu darbu, remiant demokratijos idėją gyvenime. Abiejų kalbėtojų išvada — pribrendo reikalas įrodyti pasauliui, kad demokratijos galia yra

stipresnė, nes ji vadovauja tiesa ir neša tautoms laisvę. Pasigendame ligi šiol laisvųjų tautų veikloje ryžtumo, jėgos ir aiškaus apsisprendimo!

Savo trumpame žodyje Edv. Katalinas pareiškė didžiulį savo lietuviškąjį kilmę ir mažuoju gimtuoju tėvų kraštu. Tačiau, būdami laisvi ir išskirtinoje padėtyje prieš pavergtuosius, turime dėti pastangas, kad ir laisvės neturį kraštai taptų laisvi ir demokratiški.

Michael A. Feighan pabrėžė, kad esą jam džiugu susitikti vėl su J. T. Deraitiu, nes prieš daugelį metų juodu buvo Ohio valstybės Atstovų Rūmuose Columbus mieste. Tai pirmas ir gal vienintelis lietuvis, atstovavęs savo tautiečius Ohio valstybėje. O dabar — jis galvoja — kad ši rudenį galį jam tekti bendradarbiauti su pirmuoju lietuvių kilmės kongresmanu Juozu Mulioliu.

Ohio senatorių kėdėsna kandidatuoja Julius J. Petrash ir Anthony O. Calabrese labai palankiai atsiliepė apie lietuvių kandidatus, išreikšdami viltį, kad jiems toji "rinkiminė kova" pavyksianti ir baigsis laimėjimu.

Lauktojo vakaro garbės svečio ir pagrindinio kalbėtojo, Clevelando burmistro Anthony J. Celebrezze, neatvykimas — nors jo buvo laukiama iki paskutiniųjų vakaro valandėlių — sukėlė dalyvių tarpe apgailesta-

vimą ir nusivylimą. Tačiau vakaro iškilmių vadovas Jonas Deraitis parodė savo sugebėjimą patraukti klausytojų dėmesį kalbėtojams, juos labai taikliai, trumpai ir sąmojingai pristatydamas ir išvengė nuobodumo ir įprasto šalto šabloninio trafareto. Tad kaip vakaro iškilmių tvarkytojas jis buvo tikrai nepamainomas.

Apskritai, ši Lietuvių Demokratų Klubo pobūvį reikia laikyti pavykusi. Vakarą įrodė dar vieną dalyką: lietuviai kitataučių yra vertinami, mėgiami ir laikomi darbščiais bei pavyzdiniais — ne tik žmonėmis — bet ir piliečiais. Ir kiekviename reikale lietuviai galį tikėtis pritarimo savo užsimojimams. Be to, ir ši kartą lietuviai pasirodė ne tik kaip malonūs, vaišingi šeiminkai, bet ir geri, gabūs organizatoriai.

Tikėkimės, kad vakaro metu paskelbti lietuvių kandidatai laimės ir amerikiečių tarpe rinkiminių simpatijų, išėję iš tautinio uždarmo kevalo į amerikiečių viešumą, į šio krašto politinio gyvenimo vieškelį! Ir mūsų visų pareiga ir tautinė garbė turėtų būti — atidavimas savo balso už juos balsavimo metu. (b. ag.)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

PARAGINKIT SAVO PAŽĪSTAMUS UŽSIPRENUMERuoti DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$10.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

LSK žaibo moterų tinklinio komanda rungtynių metu tinklinio turnyre, kuris įvyko praeitą šeštadienį Clevelande. Rungtynėse dalyvavo geriausios amerikiečių ir kanadiečių tinklinio komandos iš šiaurės rytų dalies. Deja, žiūrovų buvo ne per daugiasjai, tik saujelė entuziastų.

V. Pliodžinsko nuotrauka.

KAS IR KUR?

• **Roma Jasukynaitė-Gaidžiūnienė**, Dirvos mašininkė, dirbusi prie Dirvos rinkimo Justowriter mašinomis pustrėčių metų, jos pačios prašymu, pasitraukė iš tarnybos. Vilties Draugijos valdyba jai reiškia padėką.

• **Dailininko Alfonso Dargio** meno parodos atidarymas įvyks š. m. balandžio mėn. 28 d. Chicagoje, Čiurlionio galerijoje.

• **Dail. Vytautas Ignas** savo darbų parodą atidaro š. m. gegužės 5 dieną (šeštadienį), Chicago Savings and Loan Assoc. Meno Galerijoje, 6245 So. Western Ave.

• **A. Kuprevičiaus** rečitalis įvyks š. m. balandžio mėn. 8 d., 8:30 val. vakare Town Hall salėje, New Yorke.

• **Jonas Demereckis** paaugojo Lietuviai Fondui \$106.-78. Jis jurbarkietis, savanoris, į JAV atvykęs 1949 m., kad ir sunkiai dirbdamas, paskyrė šimtą metų lietuvių tautinei bei kultūrinei veiklai stiprinti. J. Demereckis su šeima gyvena lietuviškoje Marquette Park kolonijoje.

• **Justinas Liaukus**, gyventantis Brooklyn, N. Y., paaugojo Lietuviai Fondui 20 dolerių.

• **Dr. Adolfas ir Stasė Baltrukėnai**, gyvena Akrone, Ohio, Lietuviai Fondui paskyrė 1,000 dolerių.

Dr. Adolfas Baltrukėnas, kilęs iš Rokiškio apskr., gimnaziją baigė Linkuvoje, o medicinos mokslus 1948 m. Marburge, kur padarė daktarata ausų ir gerklės ligų srityje. Atvykęs į Ameriką, kuri laiką dirbo ligoninėje New Yorke ir Chicagoje.

Nuo 1956 metų turi atidarys savo kabineta Akrone, Ohio. Kiek laikus leidžia aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime. Praeitais metais buvo Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos vicepir-

MAIRONIO MINĖJIMAS CHICAGOJ

Korp! Neo Lithuania balandžio 8 d. sekmadienį, 3 val. po pietų didžiojoje Jaunimo Centro salėje, Chicagoje, ruošia didingą minėjimą -- akademią korporacijos garbės nario Jono Maironio -Mačiulio, jo 100 metų gimimo progą.

Paskaitą apie didįjį lietuvių tautos dainių ir jo kūrybą skaitys iš Clevelando atvykusi Aladona Augustinavičienė.

Meninę dalį išpildys solistė Prudencija Bičkienė, Vita Kevelaitytė-Visockienė, Alfons Brinka ir Algimantas Dikinis. Sceną dekoruos dail. Povilas Kaupas.

Ākompanuos M. Motekaitis.

Iėjimas nemokamas.

Pavieniai asmenys ir organizacijos prašomos tą laiką rezervuoti mūsų didžiojo dainiaus Maironio paminėjimui ir gausiai jame dalyvauti.

MOTINOS DIENOS KONCERTAS

Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Motinų Klubu valdyba, vadovaujama Strasevičienės, gegužės mėn. 12 d., 7 val. vak. rengia Jaunimo namuose Lietuvos Motinos pagerbimą-koncertą. Programą išpildyti pakviesti solistai D. Stankaitytė, St. Baras ir Dainavos ansamblis. Po koncerto bus šokiai ir veiklos bufetas.

Mamų klubas taip pat rengia mokiniams šokius, kurie įvyks savaitę po koncerto, būtent, gegužės 19 dieną. Tradicinis mokyklos vakaras įrodė tokių šokių reikalingumą, — tikimasi, kad moksleiviai su savo draugais į juos atsilankys.

MECENATŲ PAGERBIMAS

Chicagos Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla yra išleidusi jau 4 lietuvių literatūros vadovėlius. Tik didelės ir bendrai dirbančios talpos dėka pasisekė šį darbą realizuoti. Autoriai, kurie vadovėlius parašė, leidėjai, kurie atliko techninį darbą ir dosnūs aukotojai savo aukomis, — visiems jiems priklauso mūsų didelė padėka.

M-la įvertindama didelės svarbos darbą, ruošia jiems pagerbimą, kuris įvyks balandžio 15 d., 2 val. p. p. Jaunimo Namuose. Programoje numatyta juos pasveikinti, įteikti adresus ir pagerbti menine programa.

gerbti menine programa.

Mokyklos aprūpinti m. a. s. vadovėliais yra mūsų mokyklos šeimos reikalas, — manome, kad tuo pačiu jums bus įdomu išgirsti ir pamatyti tuos mecenatus ir darbuotojus, kurie prisidėjo prie šio darbo.

Tėvų Komitetas maloniai kviečia šeimos narius bei prietelius atsilankyti į šį pagerbimą ir savo skaitlingu atsilankymu paremti bei paskatinti mūsų mecenatus ir toliau remti šį svarbų lietuvių darbą. Juk be jų aukų vadovėlių realizavimas būtų beveik neįmanomas.

Salės nuomos apmokėjimui ir kitoms techninėms išlaidoms padengti atsilankiusieji aukoja po vieną dolerį.

Kadangi pagerbimo metu atsilankiusieji svečiai bus pavašinti, T. K. norėtų žinoti, kiek maždaug svečių žada atvykti. Todėl maloniai prašome, jeigu žadate pagerbime dalyvauti, — o mes

KAIRĖJE:

Grupė Dirvos bendradarbių Chicagoje, dalyvavusių susirinkime kovo 31 d., su Dirvos vyr. redaktoriumi J. Čiuberkiu.

Sėdi iš kairės: T. Blinstubas, M. Valiukėnas, E. Vilutienė, Dirvos vyr. red. J. Čiuberkis, B. Paplėnienė, R. Mieželis, V. Kasniūnas.

Stovi: A. Verbickas, J. Jurkūnas, V. Adamkevičius, dr. S. Rekašius, J. Našliūnas, E. Balceris, dr. J. Bartkus, A. Nakas, J. Miklovas, S. Gečas, K. Drunga, E. Šulaitis.

V. A. Račkausko nuotr.

Dirvos vyr. redaktorius J. Čiuberkis, daras pranešimą Dirvos bendradarbių susirinkime Chicagoje, praeitą šeštadienį, kovo 31 d. Nuotrauką iš kairės: J. Čiuberkis, susirinkimui pirmininkavęs V. Kasniūnas ir sekretoriaus Ed. Balceris..

V. A. Račkausko nuotrauka.

tikrai nuoširdžiai kviečiame, pranešti apie tai T. K. pirm. Toliūšiui, paskambinant GR 6-6224. Žinia, mes jus kviečiame ir tuomet, jei ir apie dalyvavimą nepranešite, bet prašome jūsų bendradarbiavimo dėl virš minėtų priežasčių.

Iki pasimatymo Jaunimo Centre balandžio 15 d., 2 val. p. p.

KONKURSO LAIMĖTOJAI

Už geriausius rašinius Chicagos Aukšt. Lituanistikos Mokyklos Metraščiui premijos paskirtos sekančioms mokinėms: I vieta — Birutei Šlajutei, II vieta — Kristinai Grabauskaitei ir II vieta — Uosiui Juodvalkiui.

"Jūratės ir Kastyčio" baladės iliustravimo konkursą, kurį buvo paskelbęs Tėvynės Atgarsių laikraštėlis, laimėjo šie mokiniai: I — Rūta Gustaitytė, II — Mirga Pakalniškytė, III — Giedrė Gepnerytė.

ALT IZDININKAS KALBĖS APIE LAISVINIMĄ

Mykolas Vaidyla, ALTo vykdomojo komiteto izdininkas ir "Sandaros" redaktorius, šį penktadienį, balandžio 6 d., 7 val. Jaunimo Namuose, 5620 S. Claremont g-vė, kalbės apie "Lietuvos laisvinimo reikalus".

Tai bus 24-toji žurnalistinė popietė. Tos popietės yra lyg lietuviškos spaudos konferencijos, kur žinomi visuomenininkai ir savo sričių specialistai skaito referatus ir vėliau atsako į žurnalistų klausimus. Per 23-čiąją popietę panašia tema kalbėjo LB Chicagos apygardos valdybos atstovas dr. A. Verbickas.

Norintieji įstoti į Lietuvos žurnalistų Sąjungą, galės tai padaryti po paskaitos.

Iėjimas visiems laisvas. (vz)

WATERBURY

Balfo susirinkimas

Balandžio mėn. 7 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. vakare Balfo Waterburio skyrius 103 klubo (mažosios) salėje šaukia savo metinį susirinkimą.

Bus aptariama Balfo praeities ir ateities veikla ir renkama nauja valdyba. Ta pačia proga yra ruošiamas ir vakarienis.

Balfo šalpos veikla yra visų lietuvių labai svarbus ir jautrus reikalas, todėl Waterburio Skyriaus Valdyba maloniai kviečia visus į jį susirinkimą - vakarienis atsilankyti.

KAROLIUI ČICĖNUI,

Jo motinai mirus Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą

J. Žemaitis, V. Minkūnas, K. Gaizutis ir St. Lazdinis

Akad. Skaučių Draugovės narės prisidedančios prie operos Aidos pastatymo Chicagoje. Stovi iš kairės: V. Kriščiūnaitė, D. Kriščiūnaitė, B. Koncytė, J. Varnaitė. Opera dar bus pakartota balandžio 7 ir 16 d. Marijos gimnazijos salėje, Chicagoje.

J. Tamulaičio nuotrauka.